

ឆ្ល័យ គ្រូព្រះរាជវង្សាធិបតី
 ចែកស្តីបូក្សិ៖

- ៣៧ ប៉ាដាស្តាស្តាដំបូលបូម្យធានា ឬចែកស្តី ចេញរូបភាពទ្រឹស្តីសហគមន៍ធានា
- ៣៨ ប៉ាដាស្តាស្តា ក៏វាស្តាដំបូលបូម្យធានា
- ៣៩ ប៉ាដាស្តាស្តា ក៏វាស្តាដំបូលបូម្យធានា ឬចែកស្តី ចេញរូបភាពទ្រឹស្តីសហគមន៍ធានា
- ៤០ ឧទាហរណ៍ ឬចេញរូបភាពទ្រឹស្តីសហគមន៍ធានា
- ៤១ ឧទាហរណ៍ ឬចេញរូបភាពទ្រឹស្តីសហគមន៍ធានា
- ៤២ ឧទាហរណ៍ ឬចេញរូបភាពទ្រឹស្តីសហគមន៍ធានា
- ៤៣ ឧទាហរណ៍ ឬចេញរូបភាពទ្រឹស្តីសហគមន៍ធានា
- ៤៤ ឧទាហរណ៍ ឬចេញរូបភាពទ្រឹស្តីសហគមន៍ធានា
- ៤៥ ឧទាហរណ៍ ឬចេញរូបភាពទ្រឹស្តីសហគមន៍ធានា
- ៤៦ ឧទាហរណ៍ ឬចេញរូបភាពទ្រឹស្តីសហគមន៍ធានា
- ៤៧ ឧទាហរណ៍ ឬចេញរូបភាពទ្រឹស្តីសហគមន៍ធានា
- ៤៨ ឧទាហរណ៍ ឬចេញរូបភាពទ្រឹស្តីសហគមន៍ធានា
- ៤៩ ឧទាហរណ៍ ឬចេញរូបភាពទ្រឹស្តីសហគមន៍ធានា
- ៥០ ឧទាហរណ៍ ឬចេញរូបភាពទ្រឹស្តីសហគមន៍ធានា

Nyasa Desa Adat Kutuh.
 Teges Ipun.

1. Warna dadu kadi surya wawu medal, matesges, tan surud ngulati kaparamartan.
2. Warna kuning nguda nyihnyayang welas asih.
3. Warna kuning emas, nyihnyayang utamaning idep.
4. Undagan lalima, maka pakukuh pakraman, utawi Panca Sila.
5. Ante petang wiji, maka panyangga Desa Adat Kutuh sareng petang banjar.
6. Padi solas wiji, pralambang akweh parhyangan desa.
7. Kapas limang wiji, maka lambang panca yadnya.
8. Padi kapas mapiteges kalanduhan jagat.
9. Candi bentar, desa magenah ring pagunungan, naler pralambang seni budaya.
10. Meru tumpang tiga, pralambang trihita karana.
11. Sloka "Satyem raksatem prajebyah", teges ipun, dasarin antuk budi satya, prasida sang ngawa rat ngetisin rakyat.
12. Madasar antuk putih, nyihnyayang sangkaning manah lascarya, nandakin saluwir tata pakramane.
13. Tatiga warnan ipun ring uteran, nyihnyayang dapur tiga, makadi : surya, candra muwah wintang.
14. Garis-garis sane marupa bucu, ring sisin uteran, maka lambang pangider bhuwana.

PIDAGING MAKA BANTANG AWIG-AWIG DESA ADAT KUTUH

	PURWAKA SAHA PANYEMBRAMA	rahi	
SARGA I	ARAN LAN WAWIDANGAN	rahi	1
SARGA II	PETTIS LAN PAMIKUKUH	rahi	2
SARGA III	SUKERTA TATA PAKRAMAN	rahi	2
	Palet 1 Indik Karama	rahi	2
	Palet 2 Indik Prajuru	rahi	5
	Palet 3 Indik Paruman	rahi	7
	Palet 4 Indik Kukul	rahi	8
	Palet 5 Indik Druwen Desa	rahi	9
	Palet 6 Indik Pamitegep	rahi	11
	Kaping 1 Karang lan tegal	rahi	11
	Kaping 2 Papayonan	rahi	12
	Kaping 3 Wawangunan	rahi	12
	Kaping 4 Wawalungan	rahi	13
	Kaping 5 Bhaya	rahi	14
	Kaping 6 Panyanggran Banjar	rahi	14
SARGA IV	SUKERTA TATA AGAMA	rahi	14
	Palet 1 Indik Dewa Yadnya	rahi	14
	Palet 2 Indik Resi Yadnya	rahi	17
	Palet 3 Indik Pitra Yadnya	rahi	18
	Palet 4 Indik Manusa Yadnya	rahi	20
	Palet 5 Indik Bhuta Yadnya	rahi	21
SARGA V	SUKERTA TATA PAWONGAN	rahi	23
	Palet 1 Indik Pawiwahan	rahi	23
	Palet 2 Indik Nyapian	rahi	25
	Palet 3 Indik Sentana	rahi	27
	Palet 4 Indik Warisan	rahi	28
SARGA VI	WICARA LAN PAMIDANDA	rahi	30
	Palet 1 Indik Wicara	rahi	30
	Palet 2 Indik Pamidanda	rahi	31
SARGA VII	NGUWAH NGUWUHIN AWIG - AWIG	rahi	32
SARGA VIII	P A M U P U T	rahi	32

ក្រុង ប្រាសាទស្រីសោយ ក្រុង យ្យ

ខេត្ត កំពង់ចាម

១៣៦

ក្រុង ប្រាសាទស្រីសោយ ក្រុង យ្យ
ក្រុង ប្រាសាទស្រីសោយ ក្រុង យ្យ

ក្រុង ប្រាសាទស្រីសោយ ក្រុង យ្យ
ក្រុង ប្រាសាទស្រីសោយ ក្រុង យ្យ
សិរីសោយ ក្រុង យ្យ ក្រុង យ្យ
ប្រាសាទស្រីសោយ ក្រុង យ្យ
ក្រុង យ្យ ក្រុង យ្យ

ក្រុង ប្រាសាទស្រីសោយ ក្រុង យ្យ
ក្រុង ប្រាសាទស្រីសោយ ក្រុង យ្យ

១៣៦

PURWAKA SAHA PANYEMBRAMA

A U M

OM

OM SWASTYASTU NAMO SIWA BUDHAYA

OM SAHA NO BHUNAKTU

Putusing pasebhan krama Desa Adat Kutuh,
gumawe awig-awig desa pakraman maka sepat siku
siku pameneh, wastu kasidhan prayojanan mami kabeh,
prasama angidep muwah amanggeh akena kadi
gamaning awig-awig iki.

OM AWIGENEM ASTU NAMO ÇIDHAM.

OM SANTI, SANTI, SANTI.

OM

ឯក ១៧ ៥

ហត្ថក្រឹត្យបំណាច់

ហត្ថសិក្រឹត្យ

(៧) ឲ្យត្រូវបានធនធានសំខាន់ៗឲ្យបានធនធានឲ្យបាន

(៨) តំណែងត្រូវបានបំណាច់ឲ្យបាន

៧ មិនមែនជាប្រតិបត្តិការណ៍សម្រាប់បំណាច់

៨ មិនមែនជាប្រតិបត្តិការណ៍សម្រាប់បំណាច់

៩ មិនមែនជាប្រតិបត្តិការណ៍សម្រាប់បំណាច់

១០ មិនមែនជាប្រតិបត្តិការណ៍សម្រាប់បំណាច់

(៩) រាល់ការងារដែលត្រូវបានបញ្ជូនឲ្យបានត្រឹមត្រូវ

(១០) ហត្ថក្រឹត្យបំណាច់ត្រូវបានបញ្ជូនឲ្យបានត្រឹមត្រូវ

៧ ការងារដែលត្រូវបានបញ្ជូនឲ្យបានត្រឹមត្រូវ

៨ ការងារដែលត្រូវបានបញ្ជូនឲ្យបានត្រឹមត្រូវ

៩ ការងារដែលត្រូវបានបញ្ជូនឲ្យបានត្រឹមត្រូវ

១០ ការងារដែលត្រូវបានបញ្ជូនឲ្យបានត្រឹមត្រូវ

ហត្ថសិក្រឹត្យ

(៧) ឲ្យត្រូវបានបំណាច់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ

៧ ឲ្យត្រូវបានបំណាច់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ

៨ ឲ្យត្រូវបានបំណាច់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ

៩ ឲ្យត្រូវបានបំណាច់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ

(៨) ប្រតិបត្តិការណ៍សម្រាប់បំណាច់

៧ ប្រតិបត្តិការណ៍សម្រាប់បំណាច់

៨ ប្រតិបត្តិការណ៍សម្រាប់បំណាច់

៩ ប្រតិបត្តិការណ៍សម្រាប់បំណាច់

ហត្ថសិក្រឹត្យ

(៧) ការងារដែលត្រូវបានបញ្ជូនឲ្យបានត្រឹមត្រូវ

SARGA I.
ARAN LAN WAWIDANGAN DESA.

Pawos 1.

- (1). Munggingwing desa adat puniki mawasta Desa Adat Kutuh.
- (2). Jebar kakuwub wawidangannia mawates nyatur :
 1. Sisi wetan ring wates desa Kampial utawi Sawangan.
 2. Sisi kulon ring wates desa Ungasan.
 3. Sisi lor ring wates desa Jimbaran.
 4. Sisi kidul ring tepi siring.
- (3). Desa puniki kawangun antuk munjuk lungsuring saking 300 karang desa.
- (4). Antuk paruman desa wawidangan palemahan desa kaepah dados petang banjar luwire :
 1. Banjar Petangan kawangun antuk 70 karang desa.
 2. Banjar Kaja kawangun antuk 66 karang desa.
 3. Banjar Panti Giri kawangun antuk 93 karang desa.
 4. Banjar Jaba kawangun antuk 83 karang desa.

Pawos 2.

- (1). Manut tri lingganing desa, kakuwub wawidangan pinara tiga luwire :
 1. Utama angga makadi tegak kahyangan desa.
 2. Madya angga makadi pupulan karang desa lan tatelajakan desa.
 3. Nista angga makadi setran desa kalih palebahan.
- (2). Wates palemahan banjar patut :
 1. Kamanggehang anut paruman desane.
 2. Wenang kaowah antuk munjuk lungsuring cacah jiwa manut pararem.
 3. Manut pararem, banjar wenang kaepah dados tempekan.

Pawos 3.

- (1). Banjare wenang ngardi awig-awig muwah pararem maka pamikukuhnia.

- (2). Awig-awig banjar tan wenang lempas ring awig-awig desa muwah pararem desa, taler kalingga tanganin antuk Bendesa, maka pamikukuhnia dumugi sidha laksana.
- (3). Sahanan tempekan tan wenang ngardi awig-awig, santukan tempekan mawak pahan, pinaka tangan sukuning banjar.

SARGA II.

PETTIS LAN PAMIKUKUH.

Pawos 4.

Desa Adat Kutuh puniki ngamanggehang dasar :

1. Pancasila makadi munggah ring Pembukaan UUD. 1945.
2. Tri Hita Karana manut tatwaning Buana Agung.
3. UUD. 1945, pamekas pasal 18.

Pawos 5.

Luwir petitis Desa Adat Kutuh :

1. Mikukuhin miwah ngrajegang sanghyang Agama.
2. Nginggilang tata prawerti agama.
3. Ngrajegang kasukertan desa saha pawongania sakala kalawan niskala.

SARGA III.

SUKERTA TATA PAKRAMAN.

Palet 1.

Indik Krama.

Pawos 6.

- (1). Sane kabawos krama desa inggih punika kaluarga sane maagama Hindu, nanggap karang desa magenah netep wiadin madunungan sajeroning palemahan Desa Adat Kutuh.
- (2). Sajaba punika sinanggah tamiu.

Pawos 7.

Krama desa utawi banjar wenten kalih soroh, luwire :

- (1). Krama ngarep, inggih punika krama sane sampun mawiwaha tur sampun katedunang makrama banjar suka duka, sinaksiang antuk prajuru banjarnia.
- (2). Krama balu, silih sinunggil lanange utawi istrine sakeng krama ngarep lampus.

Pawos 8.

Kawit dados krama desa utawi banjar wenten kalih soroh :

- (1). Mawit jumenek mapumahan utawi ngrereh pangupa jiwa sajeroning palemahan Desa Adat Kutuh.
- (2). Malarapan antuk pawiwahan pratisentana witing ajeng.

Pawos 9.

Panemaya tedun makrama desa utawi makrama banjar.

- (1). Malarapan antuk pawiwahan ngawit rahina Galungan.
- (2). Malarapan antuk ngrereh pangupa jiwa saha jumenek risampune polih tempo nem sasih, tur katedunang makrama banjar.
- (3). Malarapan patilar rahayu saking warga desa sewosan patut risampune atur supeksa ring prajuru Desa Adat Kutuh makasrana likita kesah pastika.
- (4). Soang krama ring angka (2) miwah (3) ring ajeng patut :
 1. Tinut ring sadaging awig-awig, paswaran lan pararem Desa Adat Kutuh.
 2. Nawur jinah pamogpog satak selae jinah bolong.

Pawos 10.

Sahanan warga Desa keni ayah-ayah sakadi ring sor :

- (1). Ayah ngarep saking krama ngarep.
- (2). Ayah balu saking krama balu.
- (3). Ayah roban saking krama dandanan waris angka (1) miwah (2) ring ajeng sane sampun manggeh daha truna tur kapupulang dados sekaa daha truna.

ហុហុសិ ១៧៧៧

ចេតិកត្រៃធម្មតាសាសនាវិញ្ញាណ៖

- (៧) ត្រៃធម្មតាសាសនាស្របប្រាសាទបុរាណ
- (៨) ត្រៃធម្មតាសាសនាស្របប្រាសាទបុរាណស្របប្រាសាទបុរាណស្របប្រាសាទបុរាណ
- (៩) ត្រៃធម្មតាសាសនាស្របប្រាសាទបុរាណស្របប្រាសាទបុរាណស្របប្រាសាទបុរាណ

ហុហុសិ ១៧៧៨

(៧) សុខសាសនាស្របប្រាសាទបុរាណ៖

- ៧១ ព្រះបាទសុខវរ្ម័នទី១ បានសាងសង់ប្រាសាទបុរាណស្របប្រាសាទបុរាណស្របប្រាសាទបុរាណ
- ៧២ ព្រះបាទសុខវរ្ម័នទី១ បានសាងសង់ប្រាសាទបុរាណស្របប្រាសាទបុរាណស្របប្រាសាទបុរាណ

(៨) រាសាសនាស្របប្រាសាទបុរាណ៖

- ៨១ សាសនាស្របប្រាសាទបុរាណស្របប្រាសាទបុរាណស្របប្រាសាទបុរាណ
- ៨២ ប្រាសាទបុរាណស្របប្រាសាទបុរាណស្របប្រាសាទបុរាណស្របប្រាសាទបុរាណ
- ៨៣ ប្រាសាទបុរាណស្របប្រាសាទបុរាណស្របប្រាសាទបុរាណស្របប្រាសាទបុរាណ

ហុហុសិ ១៧៧៩

ស្រង់ខ្លឹមសារសុខសាសនាស្របប្រាសាទបុរាណ៖

- (៧) ប្រាសាទបុរាណស្របប្រាសាទបុរាណ
- (៨) ចេតិកត្រៃធម្មតាសាសនាស្របប្រាសាទបុរាណ
- (៩) ចេតិកត្រៃធម្មតាសាសនាស្របប្រាសាទបុរាណ

ហុហុសិ ១៧៨០

ស្រង់ខ្លឹមសារ៖

- (៧) ចេតិកត្រៃធម្មតាសាសនាស្របប្រាសាទបុរាណ
- (៨) ចេតិកត្រៃធម្មតាសាសនាស្របប្រាសាទបុរាណ

ហុហុសិ ១៧៨១

Pawos 11.

Tategenan krama desa sekadi ring sor :

- (1). Krama ngarep keni ayah muwah papeson sawungkul.
- (2). Krama balu kabinayang dados krama balu nglintik miwah balu ngempu prade keni ayah miwah papeson anut krama ngarep, muah balu nglintik keni ayah lan papeson separo jangkep.

Pawos 12.

(1). Sane maagama Hindu menawite :

1. Ngrauhin pakulawarga ring Desa Kutuh, arep mawirasa utawi ngaturang bakti ring kahyangan desa.
2. Ngrereh karya/pangupa jiwa jumenek jantos enem sasih/tahunan patut katedunang mabanjar suka-duka.

(2). Sewosan magama Hindu menawi madunungan kapatutang :

1. Sang nampi dunungan masadok ring kelihan banjar.
2. Prade langkung ring awuku I kelihan patut nureksa pisan mungwing makabuatan muwah ilikita.
3. Prade jantos sasihan utawi tahunan, patut kaunggahang ring ilikitan banjar tur dunungan inucap sareng nedunin mabanjar, maka duka bhaya pati.

Pawos 13.

Swadharmaning krama sewosan ayah-ayah luwire :

- (1). Dreda atuang ring desa.
- (2). Tinut ring sadaging awig-awig, pasuaran utawi pararem desa.
- (3). Tan maren ngutasahayang mangda desane prasadha nyujug anut petitis.

Pawos 14.

Swadharmaning tamu :

- (1). Tinut ring tatuwekan desane ngupadi sukerta sekala.
- (2). Tan wenten tungkas ring sapemargin kertin desa.

Pawos 15.

Petias utawi ulih-ulihan krama desa utawi banjar, luwire :

- (1). Polih pasayuban prajuru ngamanggehang petitis tur kabawosin saha katiwakin pemutus sahananing wicara.
- (2). Nyarengin paruman Desa/Banjar saha wenang mastikayang pamutus.
- (3). Kengin sekadi ring sor :
 1. Luput ayahan, luwire : buta, saluwiring sakit, lan salantur ipun.
 2. Mapuangkid, ngluputin ayah desa / banjar, dwaning : ngwangun, matepetin.
 3. Nyade ngamademang ayah-ayahan reh sampun mayusa pitung dasa utawi pinunas ngraga santukan sakit-sakitan.
 4. Nyade nyaledihin ayah risampun manggeh dehe teruna.
 5. Mogpog/ngetut ayah, papeson antuk arta brana dwaning kasudi antuk sangawa rat.

Pawos 16.

Wusan dados krama desa utawi banjar luwire :

- (1). Sangkaning magingsir genah saking wewidangan Desa Adat Kutuh, kadulurin nunas pailikita ring prajuru Desa.
- (2). Sangkaning kanorayang antuk paruman desane, dwaning :
 1. Tan prasidha ngesehin solah maprawerti arep ring pituduh prajuru.
 2. Katiwakin pamidanda norane olih Kelihan Desa, pamidanda inucap saking pemerintah.
 3. Sang wusan, bilih-bilih kanorayang tan wenten polih pah-pahan saking druwan desa utawi banjar.

Palet 2.

Indik Prajuru.

Pawos 17.

- (1). Desa Adat Kutuh kaenter antuk bendesa adat.
- (2). Banjar kaenter antuk kelihan suka-duka.
- (3). Bendesa utawi kelihan suka-duka patut :
 1. Mawiwit saking krama ngarep.

- ១) ហ្វូងក្នុងក្រុមត្រូវតែមានមន្ត្រីម្នាក់ទៀតដើម្បីត្រួតពិនិត្យការងារ
 ២) គោលការណ៍នៃការងារត្រូវតែមានលក្ខណៈច្របូកច្របល់ ក្នុងន័យដ៏ល្អ
 (១) ក្នុងការងារត្រូវតែមានការងារដែលត្រូវធ្វើឱ្យបានល្អបំផុត ក្នុងន័យដ៏ល្អ
 ក្នុងន័យដ៏ល្អ មន្ត្រីម្នាក់ទៀតត្រូវតែមានការងារដែលត្រូវធ្វើឱ្យបានល្អបំផុត ក្នុងន័យដ៏ល្អ
 ហេតុអ្វីបានជាយើងមិនមែនមន្ត្រីម្នាក់ទៀតទេ?

ហេតុអ្វីបានជា?

- (៧) ក្នុងការងារត្រូវតែមានការងារដែលត្រូវធ្វើឱ្យបានល្អបំផុត ក្នុងន័យដ៏ល្អ
 ៧) បញ្ហាដែលកើតឡើងក្នុងការងារ
 ៨) បញ្ហាដែលកើតឡើងក្នុងការងារ
 ៩) បញ្ហាដែលកើតឡើងក្នុងការងារ
 ១) បញ្ហាដែលកើតឡើងក្នុងការងារ
 (៨) បញ្ហាដែលកើតឡើងក្នុងការងារ
 (៩) បញ្ហាដែលកើតឡើងក្នុងការងារ

ហេតុអ្វីបានជា?

- (៧) បញ្ហាដែលកើតឡើងក្នុងការងារ
 ៧) បញ្ហាដែលកើតឡើងក្នុងការងារ
 ៨) បញ្ហាដែលកើតឡើងក្នុងការងារ
 ៩) បញ្ហាដែលកើតឡើងក្នុងការងារ
 ១) បញ្ហាដែលកើតឡើងក្នុងការងារ
 (៨) បញ្ហាដែលកើតឡើងក្នុងការងារ
 (៩) បញ្ហាដែលកើតឡើងក្នុងការងារ

ហេតុអ្វីបានជា?

- បញ្ហាដែលកើតឡើងក្នុងការងារ
 (៧) បញ្ហាដែលកើតឡើងក្នុងការងារ

2. Uning ring undagi, tukang, pelutuk dewa kalpa, tatwa wariga lan rasan tatimbang.
3. Kaadegang malarapan antuk turunan utawi pilihan oleh paruman nyabran limang warsa.
- (4). Ngadegang bendesa sangkaning turunan mangda magilir sajeroning kula warga saking Bendesa kapurusan, nyabran limang warsa, sajawaning wenten pariindik tios maduluran madewa saksi nunas panugrahan ring pura, prade amurug katibeng cor miwah pamidanda manut pararem.

Pawos 18.

- (1). Bendesa adat kasangra antuk :
 1. Penyarikan pinaka juru ilikita.
 2. Patengen pinaka pangamong druwen desa.
 3. Kasinoman pinaka juru pamargi.
 4. Kelihan suka - duka pinaka wakil bendesa ring soang-soang banjar.
- (2). Wewilangan panyanggrane madudonan anut wibuh kancit karya muwah gagambelan.
- (3). Sajeroning ngenterang sukerta niskala bendesa mingsinggihang Pemangku kahyangan desa.

Pawos 19.

- (1). Swadharmaning bendesa adat luwire :
 1. Ngenterang palaksanaan sadagingin awig-awig, paswara lan pararem desa.
 2. Nuntun saha ngenterang krama rawuhing warga desa ngupadi anut petitis.
 3. Nuntun saha nyaksinin tatacaraning miwah sangaskaraning kahuripan mabuat sane ngilitang sulur pakulawargan.
 4. Maka duta desa matemuang pawos ring sapa sira ugi.
 5. Mawosin kalih niwakang pamutus marep ring wicaran warga desane.
- (2). Prade prajuru aswadharma utawi anilar sesana keni pamidanda nikel ring kaiwangan ikrama manut dudonan, muwah kengin kawusang manut pararem.

Pawos 20.

Patias utawi ulih-ulihan prajuru desa :

1. Luput ayah miwah papeson.

2. Cenengan sahananing duman.
3. Ulih-ulihan sawosan manut pararem.

Pawos 21.

- (1). Prajuru kagentosin riantukan :
 1. Kalayon.
 2. Pinunas ngaraga.
 3. Kanorayang antuk krama desa, menawi ngawentayang biota.
 4. Ngentosin utawi nganorayang prajuru mangda sajeroning paruman tur kararemin antuk krama desa.

Palet 3.

Indik Paruman.

Pawos 22.

- (1) Luir paruman ring Desa Adat Kutuh :
 1. Paruman desa kawentenang nyabran sasih kasanga.
 2. Paruman banjar asasih manut pararem banjar soang-soang.
 3. Paruman prajuru nyabran asasih.
 4. Paruman sekea-sekea anut wiguna, saha kadulurin pasadok riyin ring prajuru desa utawi banjar, prasida tan lempas ring nganutin patistis ring ajeng.
- (2). Sajawaning panamaya pastika saking paruman desa utawi banjar miwah prajuru ring ajeng, taler kawentenang padgata kala manut kawigunan soang-soang.
- (3). Sahananing paruman madudonan sekadi ring sor :
 1. Prasida lumaksana risampun katedunin antuk sang patut ngamiletin maduluran swaran kulkul, saha manyelempot tur tan kengin makta gagawan sakaluwire makamiwah patut nganutin saha cane.
 2. Pangawit kamargiang nyak-cak sepsepan saha ri wusania nyak-cak dadosan.
 3. Tan mari ngarcana manggala ring Ida Bhagawan Penyarikan maka sarana widhi widana cane.
 4. Pamutus kautsahayang malarapan gilik saguluk, prade tan prasidha suarane makehan manggehang pamutus.

Pawos 23.

- (1). Sajaroning paruman desa utawi banjar sahanan kelihan patut nyiarang sapemargin ngenterang desa, pamekas nganinin indik :
 1. Munjuk lungsuring pakraman, mekadi ayah-ayah lan sulur artaberana druwen desa.
 2. Rencana Prajuru nganinin usaha kapungkur.
 3. Sahanan wicara saha pamutusan.
- (2). Sahanan sane kasiarang ring ajeng katitenin saha katiwakin pamutus anut paruman
- (3). Pamutus paruman ring desa utawi banjar sinanggeh perarem maka pamitegep pelaksanaan awig-awig.

Pawos 24.

- (1). Sangkepan prajuru patut kamiletin antuk sahanan prajuru tur katuntun antuk Bendera utawi Kelihan suka duka.
- (2). Paruman prajuru kawenangang wantah ngrincikang tata upaya ngamargiang usaha miwah pangerencana saka luire.
- (3). Pemutus sahanan rerancangan bilih-bilih rencana sane pacang niwakin tateganan ring ikrama tan patut kalaksanayang sadereng kapikukuhin antuk paruman desa utawi banjar manut dudonan.
- (4). Pamutus paruman prajuru sane mawiwit pituduh sang ngawa rat utawi ngonekang pecak perarem ikrama, sinanggeh paswaran Desa Adat Kutuh.

Palet 4.

Indik Kulkul.

Pawos 25.

- (1). Kulkul ring Desa Adat Kutuh luire :
 1. Kulkul desa ring kahyangan desa.
 2. Kulkul banjar ring soang-soang pabanjaran.
 3. Kulkul sekeha anut wigunania.
- (2). Tabuh tatepakan kulkul manut dudonan luire :
 1. Tengeran wali, nungtit ngawit pujastawan sira Pemangku utawi sulinggih.

៧) ថែកវត្ថុធាតុដើមរូបមន្តក្រៅនៃសមាសធាតុធាតុដើមស្របនឹងសម្ព័ន្ធសីម៉ាញ៉េត
២)

៨) ថែកវត្ថុបញ្ជូនសម្រាប់ប្រើប្រាស់:

- ពិសោធន៍សម្រាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ
- ខ្លះសម្រាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ
- ក៏ដូចជាសម្រាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ
- ជ្រាវសម្រាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ

៩) ថែកវត្ថុសំរាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ

- (២) សម្រាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ
- (៣) សំរាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ
- (៤) សម្រាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ

មហាសិក្សា

- (២) សម្រាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ
- (៣) ថែកវត្ថុបញ្ជូនសម្រាប់ប្រើប្រាស់សម្រាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ
- (៤) សម្រាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ
- (៥) ថែកវត្ថុសំរាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ

បញ្ជី

- សិក្សាស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ
- មហាសិក្សា

បញ្ជីបញ្ជូនសម្រាប់ប្រើប្រាស់សម្រាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ
(២) សម្រាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ

2. Tengeran tedun ngayah utawi ngurungang karya sane sampun kaarahang utawi pasangkepan, tabuh lima.
4. Tengeran kapance bhaya luire :
 - Jiwa bhaya mekadi kepet patinia, kabaak, suaran kulkul telung tulud.
 - Arta bhaya utawi kamalingan utawi kapandung suaran kulkul bulus.
 - Geni bhaya mekadi katunuan/umah puwun suaran kulkul nebeng.
 - Er bhaya mekadi anyudang embah tabuh dua.
3. Tengeran sinalih tunggil wargane kalayon, suaran kulkul lambat panjang.
- (3). Kulkul Desa utawi banjar tan wenang katepak yang tan sangkaning pituduh prajuru, sajawaning tengeran kapanca bhaya.
- (4). Sang mepak tan sangkaning pituduh prajuru patut digelis atur supeksa maka buatan panepake prade murug kadanda manut pararem.
- (5). Semalihe yang tan nepak kulkul manut wiguna keni pamidanda manut pararem.

Pawos 26.

- (1). Sahananning kulkul banjar sawawidangan Desa Adat Kutuh patut nyarengin katepak prade wenten sinalih tunggil kulkul banjar nengerang amuk bhaya pati.
- (2). Tengeran kulkul kapance bhaya sekadi pawos 25 angka (2) 4 patut katedunin, antuk sahanan ayahan saha gegawan manut rupan bhayane.
- (3). Kulkul banjar, utawi kulkul sekea tan wenang nyawerin sukat miwah tengeran kulkul desa, prade murug keni pamidanda manut pararem.
- (4). Tengeran kulkul pakaryan patut katedunin antuk ayahan anut daging arahan utawi kasiarane.

Palet 5.

Indik druwen Desa.

Pawos 27.

Padruwen Desa Adat Kutuh sekadi ring sor :

- (1). Kahyangan Desa luwire :

៧) គម្រោងការងារសំខាន់ៗ = ប្រកាសការងារសំខាន់ៗ

៨) ប្រកាសការងារសំខាន់ៗ

៩) ប្រកាសការងារសំខាន់ៗ = ប្រកាសការងារសំខាន់ៗ/ប្រកាសការងារសំខាន់ៗ/ប្រកាសការងារសំខាន់ៗ
ដំបូងប្រកាសការងារសំខាន់ៗ/ប្រកាសការងារសំខាន់ៗ/ប្រកាសការងារសំខាន់ៗ

(១០) បញ្ជីឈ្មោះសមាជិក៖

៧) គម្រោងការងារសំខាន់ៗ.....១៧ឈ្មោះ

៨) ឈ្មោះសមាជិក៖

- ប្រកាសការងារសំខាន់ៗ/៧ឈ្មោះ/ឈ្មោះសមាជិក/ឈ្មោះសមាជិក/ឈ្មោះសមាជិក
- ប្រកាសការងារសំខាន់ៗ/៧ឈ្មោះ/ឈ្មោះសមាជិក/ឈ្មោះសមាជិក/ឈ្មោះសមាជិក
- ប្រកាសការងារសំខាន់ៗ/៧ឈ្មោះ/ឈ្មោះសមាជិក/ឈ្មោះសមាជិក/ឈ្មោះសមាជិក
- ប្រកាសការងារសំខាន់ៗ/៧ឈ្មោះ/ឈ្មោះសមាជិក/ឈ្មោះសមាជិក/ឈ្មោះសមាជិក

(១១) ឈ្មោះសមាជិកសំខាន់ៗ៖

៧) ឈ្មោះសមាជិកសំខាន់ៗ/ឈ្មោះសមាជិកសំខាន់ៗ

៨) ឈ្មោះសមាជិកសំខាន់ៗ/ឈ្មោះសមាជិកសំខាន់ៗ

(១២) បញ្ជីឈ្មោះសមាជិកសំខាន់ៗ៖ ៧ឈ្មោះសំខាន់ៗ/៧ឈ្មោះសំខាន់ៗ/៧ឈ្មោះសំខាន់ៗ
៧)

(១៣) បញ្ជីឈ្មោះសមាជិកសំខាន់ៗសំខាន់ៗ៖

៧) ឈ្មោះសមាជិកសំខាន់ៗសំខាន់ៗ/ឈ្មោះសមាជិកសំខាន់ៗសំខាន់ៗ

៨) ឈ្មោះសមាជិកសំខាន់ៗសំខាន់ៗ/ឈ្មោះសមាជិកសំខាន់ៗសំខាន់ៗ

៩) ឈ្មោះសមាជិកសំខាន់ៗសំខាន់ៗ

១០) ឈ្មោះសមាជិកសំខាន់ៗសំខាន់ៗ

ប្រកាសការងារសំខាន់ៗ

(៧) ប្រកាសការងារសំខាន់ៗសំខាន់ៗ/ប្រកាសការងារសំខាន់ៗសំខាន់ៗ

(៨) ប្រកាសការងារសំខាន់ៗសំខាន់ៗ/ប្រកាសការងារសំខាន់ៗសំខាន់ៗ

1. Kahyangan tiga makadi : pura Desa, Puseh lan dalem.
 2. Pura Gunung Payung.
 3. Pura pemaksan luwire : pura Penyarikan, pura Melang Kelod, pura Melang Kaja, pura Dauh Margi, pura Pangubengan, pura Anyar, pura Segara, pura Batu Pageh.
- (2). Palemahan desa luwire :
1. Karang desa malinggah Ha.
 2. Tanah pelaba pura makadi :
 - Pura Gunung Payung malinggah 16,47 Ha ; ring klasiran gunung Payung kelas III No. 56 DP.
 - Pura Puseh malinggah 46,98 Ha miwah 91,05 Ha; ring klasiran Gubug / Bayadan kelas II No. 8/16 DP.
 - Pura Dalem melinggah 0,66 Ha ; ring klasiran Pengubengan kelas III No. 21 DP.
 - Pura Pengubengan 3,37 Ha; ring klasiran Pengubengan kelas III No. 27 DP.
- (3). Tanah setra wenten duang pelabahan luwire :
1. Setra wong tua, ring delod tukad.
 2. Setra wong rare utawi setra wong datu/taru.
- (4). Piranti-piranti desa luwire :
- Bale banjar ring soang-soang banjar wewengkoning Desa Adat Kutuh.
- (5). Lelanguan, mekadi tatabuhan lan ilen-ilen luwire :
1. Kulkul desa lan kulkul soang banjar.
 2. Gambelan legong kadruweang antuk sekea.
 3. Angklung druwen sekea.
 4. Tapakan druwen sekea.

Pawos 28.

- (1). Prajuru wenang ngetangang pamupon palaba lan sapenunggilan druwen desa.
- (2). Pikolih druwe lan pamuponia kanggen prabia piodalan.

- (3). Nyabran paruman prajuru sane ngamong druwe desa patut nyiarang pariindik munjuk lungsuring druwe ring krama desa antuk ilikita sane janten.
- (4). Sakaluwiring padruwen desa patut wenten ilikitania.

Palet 6.

Sukerta pamitegep.

Kaping 1.

Karang lan Tegal.

Pawos 29.

- (1). Sang ngamong karang pomahan patut ngwatesin karangnia antuk pagehan utawi tembok, pinih utama sane marep kamargine mangde katon asri.
- (2). Watese sisi kaler miwah kangin patut kakaryanin antuk sang madruwe karang reh punika mawasta gagaleng kaluwanan.
- (3). Prade karasayang ngalikadin, yaning pada arsa panyandinge kengin bates ngangge pinget kemawon.
- (4). Asapunika taler yaning wenten karang kabebeng, mangda kautsahayang wenten pamarginia.

Pawos 30.

- (1). Tegal paabianan patut magaleng kateben, tegesnia sisi kulon miwah kidul patut wates punika kakaryanin antuk sang madruwe tegal inucap.
- (2). Bates inucap kengin antuk pagehan wiadin cihna pal saking KPT.

Pawos 31.

- (1). Silih tunggil krama desa utawi banjar tan kalugra :
 1. Ngelahlah tegak sinaggeh suci luwire : tegak setra, kahyangan, lsp.
 2. Nglahlah karang pomahan lan tegal utawi paabianan.
 3. Ngembahang toya wit wewalungan, jempeng miwah ngentungang wangken wewalungan kapekarangan krama sewosan utawi kamargine.
- (2). Prade mamurug kecaping ajeng :
 1. Manut angka 1, sang nglahlah patut mecikang muah kadanda pengangaskara anut pararem.

2. Manut angka 3, sang ngembahang toya patut nyampetin miwah wangke inucap patut katanem.

Kaping 2. Pepayonan.

Pawos 32.

- (1). Ngawit nanem papayonan patut adepe agung (2,25 meter) ngajeroang saking wates.
- (2). Tan kalugra wit taru mentik :
 1. Sajeroning wates.
 2. Nglintangin wates, bilih-bilih mawastu mayanin kapisage.
- (3). Prade wenten manut angka (2), 1 ring ajeng, kengin kawara antuk pangadinia, tur kasadokang ring prajuru mangda mituduhin sang nruwenang wit ngrebah taru inucap.
Yaning sampun jantos ping kalih nyadokang taler tan karebah taru inucap kengin sang nyaduang ngrebah taru inucap tur pinara tiga, asiki katur ring iprajuru muah kekalih kabagi antuk sang madruwe wates.
- (4). Prade sinanggeh mayanin, sang kajerihang patut atur supekta ring prajuru tur risampun kaparitas mituduhin sang nruwenang wit, nunggul utawi sanistane nyepat gantungin.
- (5). Yan prade wawangunan jantos karubuhin, sane keni prabeya saha pangaskara manut pararem :
 1. Sang nruwenang wit sinanggeh mayanin prade sampun kawarah.
 2. Sang notor munggul utawi ngrebah taru.

Pawos 33.

- (1). Munggwing tanah ngampan mangda katanemin papayonan antuk krama desa manut wiguna.
- (2). Sapasira ugi tan kalugra ngerabas pepayonan sane sampun maurip ring tanah ngampan inucap.
- (3). Sang mamurug kakeniyang danda manut pararem.

Kaping 3.

Wewangunan.

Pawos 34.

- (1). Wewangunan patut.

1. Ngangge asta bhumi miwah gegulak astha kosala/kosali, sanistania manut ring petitis niskala.
 2. Tan yogya nyayubin kapisaga, mwah prade wenten mamurug kecaping ajeng, risampun kasadokang ring prajuru kakeniang, pamidanda manut pararem.
- (2). Prade ngwangun ring telenging wates, patut ngawentenang paigum ring pangadinia tur masadok ring prajuru desa utawi banjar, prade mamurug riwekas yaning kawara antuk pangedinia wenang wewangunan inucap kagubar saha tan polih prabeya kapocolan, sanistane patut kakaryanang abangan.

Kaping 4.

Wawalungan.

Pawos 35.

- (1). Sahanan warga desa sane miara wewalungan, patut sayaga nitenin (negul), mangda tan ngrusak karang utawi paabianan krama sewosan, bilih-bilih jantos ngranjing/ngletuhin kahyangan.
- (2). Prade wenten sekadi ring ajeng, patut kapelungguhang ring sang madruwe wewalungan.
- (3). Yaning jantos ping kalih sampun malungguhang nglantur kasadokang ring prajuru mangda katiwakin pamidanda ring sor :
 1. Ngwaliang wit sane karusak mwah prabeya kapocolan anut lokika prajuru.
 2. Cecaron yaning wewalungan jantos ngletihin kahyangan utawi pamerajan.
 3. Taler wewalungan inucap kengin kataban antuk tata cara ;
 - Sang polih naban patut miara wewalungan inucap sepatut ipun, prade mamurug tan polih prabeya saking sang nruwenang wewalungan.
 - Sang madruwe wewalungan patut nawur prabeya ring sang naban anut pangelokika prajuru.

Pawos 36.

- (1). Tan kawenang ngangon ring :
 1. Palemahan kahyangan utawi ring palemahan setra.
 2. Ring tanah ngampan utawi ring paabianan krama sewos.
- (2). Prade wenten mamurug kakeniang pamidanda manut pararem utawi maduluran cecaron yan ngangon ring palemahan kahyangan.

Kaping 5.

Bhaya.

Pawos 37.

- (1). Bacakan panca bhaya anut pawos 25 (2) 4. maweweh malih duracara ring agama.
- (2). Sang manggihin kahanan jiwa bhaya, patut nepak kulkul pamitulung anut pawos 25 (2) 4 tur sang mayanin patut kadanda sekala niskala, mekadi patiba jampi lan pangupakara.
- (3). Sang manggihin kahanan arta bhaya, patut nepak kulkul pamitulung anut pawos 25 (2) 4 utawi sang kapandangan atur supeksa ring prajuru sane pacang nimbangin tur mutusang ring dusta inucap, :
 1. Sajawanig numusang ring sang ngawa rat taler nyeniang pamidanda ngwaliang wit.
 2. Pamidanda nikel prade teer ngemaling lintangan ring apisan.
 3. Maweweh panyangaskara manut pararem prade ngamaling barang sinanggeh suci.

Pawos 38.

- (1). Sang manggihin wenten katunuan utawi anyudang embah, patut ngulkul pamitulung anut pawos 25 (2) 4 mwah katedunin antuk sahanan ayahan saha gagawan anut pawos 26 (2).
- (2). Sang dura cara ring agama macihna anut tri pramana (saksi, likita, bukti) wenang jadma inucap kadanda manut pararem.

Kaping 6.

Panyanggran Banjar.

Pawos 39.

- (1). Rikala ngwangun yadnya suka duka, kengin nunas panyanggran banjar, upami sajeroning pitra yadnya, manusa yadnya, ngingsirang wewangunan utawi sane sewosan.
- (2). Panyanggran banjar kamargiang manut dresta muah pararem banjar soang-soang.
- (3). Ikrama banjar kaaturin pangingu anut wibuh kancit upakarane.

SARGA IV.

SUKERTA TATA AGAMA.

Palet 1.

Indik Dewa Yadnyane.

Pawos 40.

- (1). Palinggih panyiwian sawewidangan Desa Adat Kutuh, luwire :
 1. Kahyangan tiga miwah pura pemaksan manut pawos 27 (1).
 2. Pura padadian miwah pamarajan soang-soang, krama.
- (2). Rahina piodalan soang-soang pura inucap :
 1. Pura Puseh miwah Dalem rikala Purnamaning Kapat.
 2. Pura Desa rikala sasih Kasanga.
 3. Pura Melang Kaja rikalaning Purnamaning Kaenem.
 4. Pura Dauh Margi rikala Wraspati Kuningan.
 5. Pura Ulunsiwi, Pura Melang Kelod lan Penyarikan rikala Soma Ribek. *Beda Kelod lan Penyarikan*
 6. Pura Pangubengan rikala Tilem Kasanga.
 7. Pura Gunung Payung rikala Purnama Kawulu.
- (3). Pengaci ring Pura-pura inucap nista, madia, utama, manut Agama, dresta lan kawentenan kadulurin antuk pararem.
- (4). Upakara-upakara maduluran :
 1. Nglawat rikala sasih Kadasa.
 2. Mamedek rikala sasih Kalima.

Pawos 41.

- (1). Ring soang-soang pura inucaping ajeng patut kawentenang Pamangku.
- (2). Ngadegang Pemangku manut dudonan :
 1. Nyanjan utawi nunas pawuwus Ida Bhatara.
 2. Ngawilangang saking turunan, sejawining Pemangku Dalem.
 3. Pilihan ikrama Desa arep ring Pemangku Dalem.
- (3). Sane tan wenang kaadegang Pemangku luwirnia :
 1. Ceda angga luwire : peceng, perot, muwah sekancanina.
 2. Kageringan luwire : sakit ila, ayan, buduh muwah sane sewosan.
 3. Muwah sane sewosan manut pararem.

(១) ប្រាកដព្រាហ្មណ៍បង្កើតបញ្ញត្តិករគឺជាអ្វីដែលប្រើប្រាស់ឱ្យក្រីក្រសង្គមដល់ហេតុផ្សេងៗ
បទដោយប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញ។

បទដ្ឋានទី១

(៣) ប្រដាប់បង្កើត:

៣១ រាជ្យក្នុងបញ្ញត្តិករគឺជាបញ្ញត្តិករដែលប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញ
ប្រើប្រាស់។

៣២ គឺជាអ្នកប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញ។

៣៣ គឺជាប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញដែលប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញ។

(៤) បកប្រែសម្រាប់ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញដែលប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញ
ស្របច្បាប់:

៤១ បកប្រែសម្រាប់ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញ។

៤២ បកប្រែសម្រាប់ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញ។

៤៣ ដំណើរការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញដែលប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញ
ប្រើប្រាស់។

(៥) រាជ្យក្នុងបញ្ញត្តិករគឺជាអ្វីដែលប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញដែលប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញ
ហើយប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញ។

បទដ្ឋានទី២

ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញ:

(៣) ស្របច្បាប់សម្រាប់ប្រើប្រាស់។

(៤) អ្នកប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញ។

(៥) ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញដែលប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញ។

បទដ្ឋានទី៣

(៣) ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញ:

៣១ គឺជាអ្នកប្រើប្រាស់។

៣២ ដំណើរការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញ។

៣៣ ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញដែលប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាមញ្ញ។

- (4). Prabeya ngawentenang Pemangku kahyangan taya lanang istri muwah pitra yadnyania riwekas kamedalang antuk krama desa, muwah antuk sang ngadegang arep ring Pemangku sewosan.

Pawos 42.

- (1). Swadharmaning Pemangku :
1. Ngenterang upacara upakara piodalan ring kahyangan desa miwah ring soang-soang pakubon krama desa.
 2. Nitenin nuntun kasucian kahyangan.
 3. Ngaturang panawuran sinalih tunggil krama desa utawi krama dura desa.
- (2). Panawuran sane patut kasadokang ring prajuru, mangda kailikitayang saha kaungahang druwe desa luire :
1. Panawuran upacara upakara lan wewalen.
 2. Panawuran leluwes, mula-mula, lsp.
 3. Sesari-sesari, sajawining panawuran pajati, sane mawali kalungsur kengin kapuputang antuk Pemangku kemawon.
- (3). Ngenterang yadnya madia, bilih-bilih utama kengin nuwur pandita pacang muput piodalan inucap saha i Pemangku pinaka penyanggrania.

Pawos 43.

Pikolih-pikolih sira Pemangku luire :

1. Luput ayah saha papeson.
2. Cenengan sahanan duman.
3. Muwah petias sane sewosan manut pararem.

Pawos 44.

- (1). Pemangku kagentosin riantukan :
1. Kalayuan.
 2. Saking pinunas ngraga menawi kageringan.
 3. Sangkaning kanorayang santukan nilar sesana utawi nglaksanayang asta dusta.

(៨) បបត្តតប្បដំណើរនិបតន្តិយសាសនាសុត្តនិបិដកបិដក ១១៧ បុព្វបទ ១១៧

បុព្វបទ ១១៧

តម្កលិតបុព្វបទ ១១៧

(៧) បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧

៧១ ដំណើរនិបតន្តិយសាសនាសុត្តនិបិដកបិដក ១១៧

៧២ បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧

៧៣ បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧

៧៤ បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧

(៨) បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧

៨១ បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧

៨២ បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧

៨៣ បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧

៨៤ បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧

(៩) ដំណើរនិបតន្តិយសាសនាសុត្តនិបិដកបិដក ១១៧ បុព្វបទ ១១៧

(១០) ដំណើរនិបតន្តិយសាសនាសុត្តនិបិដកបិដក ១១៧ បុព្វបទ ១១៧

(១១) បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧

បុព្វបទ ១១៧

បុព្វបទ ១១៧

បុព្វបទ ១១៧

(១២) ដំណើរនិបតន្តិយសាសនាសុត្តនិបិដកបិដក ១១៧ បុព្វបទ ១១៧

(១៣) បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧ បុព្វបទ ១១៧

- (2). Pemangku kawusan sangkaning melaksana anut (1),3 ringajeng keni pamidanda manut pararem.

Pawos 45.

Kasukertan Kahyangan :

- (1). Sane tan kalugrayang rumanjing ring Pura luwire :
1. Sang kacuntakan sang kaning sebel raga utawi kapademan.
 2. Jadma petita utawi panak bebinjat, wong mamitra ngalang, sadurung kalukat kaprayascita, muwah jadma sakit ila, buduh utawi sakancania.
 3. Makta sehanan barang singgeh ngletehin.
 4. Sato ageng sawawining rikala mapapada.
- (2). Prati laksana tan kawenangan ring Pura :
1. Masumpah utawi macor sawawining sangkaning pituduh prajuru.
 2. Mojarang sane kasinanggeh wak purusia.
 3. Makoratan, masanggama lan mawarih.
 4. Munggah tedun ring Pelinggih sawawining sangkaning pituduh iprajuru.
- (3). Sang amurug kecaping (1) lan (2) risampun kasadokan ring prajuru wenang kadanda manut pararem saha upakarania.
- (4). Sang amurug kecaping (1) angka (4) sang nruwenang, wewalungan keni pamidanda.
- (5). Prade Kahyangan kahanan durmangala, luwire : karubuhan, kahanan wangkening sato agung, sira Pemangku patut nyadokang ring Prajurune, mangda digelis memarumang krama desane, tur ngokasang sepatutnia.

Palet 2.

Indik Resi Yadnya.

Pawos 46.

- (1). Sang pacang mapudgala, sawawining nunas panugran ring sang rumaus (Parisadha utawi Kantor Agama) taler patut mesadok ring iprajuru desa.
- (2). Prajuru inucap patut sareng nureksa nitenin mangda sulur kalih pamargine jati-jati manut kecaping Agama, saha tinut nyaksinin pamargin upakarane.

- (3). Selanturnia prajuru patut digelis ngentosin parab sang diniksa manut panugrahan sang Nabe, saha kailikitayang tur kasiarang ring paruman desa.

Pawos 47.

- (1). Sejawaning Pemangku, sang pacang mawinten m. kabuatang pacang memargi nyonteng, dalang sakaluwornia pacang ngent rang yadnya patut masadok ring prajuru.
- (2). Prajuru wenang nitenin tur ngawas saha ngalangi prade kacihna sasar ring sasana mwah kecaping agama.
- (3). Prajuru patut nyaksinin saha upekarania selantunia nyiarang ring paruman' desa, tegep rauhing wates kawenangania ngenterang upakara/yadnya.

Pawos 48.

- (1). Krama Desa katuntun antuk prajuru sareng ngawas nitenin mangda sahanan yadnya sane kawentenang kicen pamuput oleh Pandita utawi Pinandita (mangku dalang, sangging) anut kawenangania.
- (2). Prajuru patut nuntun saha ngamanggala kasucian para wikune, ring ikrama desa.
- (3). Ngaturin danapunia manut wibuh kancit karyane.
- (4). Saking ateleb mikahyunin pawarah utawi pawisik ring kecaping sastra (Agama).

Palet 3.

Indik Pitra Yadnya.

Pawos 49.

Pamargin Pitra Yadnya madudonan manut sekadi ring sor :

- (1). Pangupakara sang lampus :
 1. Mapendem makacihna pakingsan ring Ibu Perthiwi selami nutupang prabeya.
 2. Nglantur kaabenang utawi atiwa-atiwa, prade sampun ketus untu miwah sane durung ketus ngawit saking yusa tigang sasih kaabenang nglungah.
- (2). Upakara upacara sang pitra riwusan kaabenang sinanggeh pitara-pitari.

Pawos 50.

Swadharma lan tategenan prade wenten sinalih tunggil krama desa kalayon :

(1). Sang kaduhkitaan patut :

1. Nyadokang ring prajuru tur nunas tatimbang manut kawentenania.
2. Ngaturang ring banjarnia prade kapendem utawi kaabenang.

(2). Swadharmaning banjar utawi desa :

1. Prajuru maritatas pamargin sang kaduhkitan manut kawentenania.
2. Nepak kulkul manut pawos 25 (2) 3 ring ajeng.
3. Penyanggran ibanjar selantunia, luwire :
 - Soang-soang krama nedunin patut nganut pararem soang-soang banjar,
 - Krama Banjar lanang istri ngambil pakaryan manut dresta, utawi ngrombo ring pakutangan saha mabusana adat.
 - Pamargin sawa saha upakarania mangda dabdab.

(3). Yan prade sawane malelet, tan kengin langkungan ring tigang rahina, tur kawentenang pagebagan anut paitungan prajuru banjar soang-soang.

Pawos 51.

Pamendeman patut sekadi ring sor :

(1). Nganutin dewasa miwah wenten sane tan kalugra mendem :

1. Rikala rahina Purnama, Tilem, Semut Sadulur, Kala Gotongan.
2. Rikala piodalah ring kahyangan desa.
3. Rikala Ida Bhatara nyejer.
4. Rikala rerahinan Galungan, Kuningan, Saraswati Pagerwesi, Nyepi, Siwalatri.

(2). Kalugrayang mendem manut paelangan :

1. Anak alit du:ung tumbuh untu, kapendem prarungke tan nyantos dewasa.
2. Pamendeman rikala piodalan sane kabawos galah da: i, antuk tatacara :
 - Amandung tanpa suar.
 - Mamargi wengi tanpa suar saha tan maupakara pramangke.

(3). Ring setra tan kalugra gumawe undan-undan gumanti (kubur), kalugra mapinget asiku bah bangun makacihna panamaya miwah parab sang lampus.

(៦) ប្រាសាទបន្ទីង្សាសាស្ត្របង្កើតឡើងក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧/បន្ទីង្សាសាស្ត្របង្កើតឡើងក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧
ក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧ បង្កើតឡើងក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧

ប្រាសាទ១១២

(៧) ប្រាសាទបង្កើតឡើងក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧ បង្កើតឡើងក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧
បង្កើតឡើងក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧

(៨) ប្រាសាទបង្កើតឡើងក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧ បង្កើតឡើងក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧
បង្កើតឡើងក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧

ប្រាសាទ១១៣

(៩) បង្កើតឡើងក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧
ក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧
ក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧

(១០) បង្កើតឡើងក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧
ក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧
ក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧

ប្រាសាទ១១៤

(១១) បង្កើតឡើងក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧
ក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧
ក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧

(១២) បង្កើតឡើងក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧
ក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧
ក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧

(១៣) បង្កើតឡើងក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧
ក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧

ប្រាសាទ១១៥

បង្កើតឡើងក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៧

ប្រាសាទ១១៦

- (4). Prade wenten tios desa memdem kakeniang jinah pananjung batu / penukun setra 225 wijinan bolong, asapunika taler yan wenten patempung ngaben.

Pawos 52.

- (1). Prade sang istri lampus ngadut manik, tan wenang pendem utawi kaaben sadereng bobotane embas.
- (2). Prade wenten wong lampus dipekarangan wong tios, utawi yan wenten wong rare embas ring kakubon, genah inucap wenang kaperayascita antuk sang adruwe layon utawi kang adruwe rare.

Pawos 53.

- (1). Mungging kacuntakan kadi ring sor :
1. Sandung desa lamania tigang rahina.
 2. Sang madruwe lampus manut kasinadiania mabiakaon.
- (2). Tan keneng cuntakan luwire :
1. Sulinggih/pandita utawi Mangku Kahyangan / Pinandita.
 2. Rikala ngwangun yadnya sane kabawos galah dadi.

Pawos 54.

- (1). Atiwa-tiwa kamargiang antuk :
1. Nyawa wedana santukan tanpa sawa.
 2. Sawa prateka santukan mretaka sawa bah pramangke.
- (2). Dudonan pangabenan :
1. Ngaskara,
 2. Pakutangan,
 3. Pakiriman.
 4. Nyekah.
- (3). Panamaya pengabenan kawentenang manut kasinadian soang-soang krama.

Palet 4.

Indik Manusa Yadnya.

Pawos 55.

- (1). Manusa yadnya inggih punika yadnya dharmaning manusa, ngawit saking patemoning kama petak kalawan bang sajeroning garbha utawi waduk ibiang ngantos panamaya lampus riwekasnya.
- (2). Upacarana maduluran kadi ring sor :
 1. Magedong-gedongan duk ngempini (bobotan mayusa 3 utawi 4 sasih).
 2. Duk sang kamareka wawu embas.
 3. Kepus udel.
 4. Nglepas aon risampun mayusa 12 rahina.
 5. Tutug kambuhan rikala mayusa awulan pitung rahina.
 6. Tigang sasih utawi sambutan.
 7. Otonan risampun mayusa nem sasih.
 8. Munggah daha utawi ngrajasewala.
 9. Mapandes utawi matatah.
 10. Mawiwaha ngawit ngrajegang grihasta asrama.
- (3). Upacara-upakara inucap nista, madia, utama, manut kecaping agama utawi manut catur dresta, maka buatan desa drestane ngawinayang siwa cara babanjaran ring Desa Adat Kutuh.

Palet 5, Indik Bhuta Yadnya.

Pawos 56.

- (1). Bhuta yadnya inggih punika yadnya pabeyakalan ring sarung sinanggeh sarwa bhuta kala manut kecap sastra Agama Hindu, minakadi upacara-upacara ring sarwe prani, ring Ibu Pertiwi, ring natar Kahyangan.
- (2). Upakara-upacara ring sarwe Prani :
 1. Tumpek Pengatag nemoning Saniscara Keliwon Warig, upacaraning tanem tuwuh.
 2. Tumpek Andang nemoning Saniscara Keliwon Uye pinake upecaraning sarwe ingon-ingon.
 3. Upacara-upacaraning manusa manut wiguna manukubawos pabeyakalan.
- (3). Upacara-upacara pabeyakalan ring Perthiwi utawi ring palemahan Kahyangan kawastanin macaru.
- (4). Pacaruan inucap nista, madia, utama manut wiguna kadi ring sor :

1. Eka sata,	3. Panca kelud,	5. Resi gama.
2. Panca,	4. Panca sanak,	6. Tawur Kasanga.
- (5). Sajawaning punika naler kawentening Yadnya sesa.

ບາງບາລີ 1 ຄຳ

ຂຽນລາກເບັ້ງສະເລີຍສິນ:

(1) ບໍລິເວນທີ່ເຂດຍາກບອກ:

1) ຕາບຮູ້ຂໍ້ບໍ່ພົບມາກູບພິນັກຮູ້ບໍ່ພົບມາເກັບຄືກັບເຂດຍາກທີ່ກຽມເຮັດ
ສາມາດກຽມກິດຈະກຳລູກຮູ້ ຫຼື ບາງກິດຈະກຳເອກະຊົນ

2) ດຽບພິກວນສິດທິສາມາດສະໜັບສະໜູນບາງບາລີ 1 ຫຼື 2) 1) 2) 1) 2)

(2) ຂຽນລາກເບັ້ງຍາກສາມາດ:

1) ກິດຈະກຳທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດຂອງບາລີ

2) ບາງບາລີທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ:

• ກິດຈະກຳທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ

• ກິດຈະກຳທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ

ບາງບາລີ 2 ຄຳ

(1) ຂຽນລາກເບັ້ງທີ່ເກັບບໍລິເວນທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ:

1) ມາດຕະການທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ:

• ມາດຕະການທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ

• ມາດຕະການທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ

• ມາດຕະການທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ

• ມາດຕະການທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ

2) ມາດຕະການທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ

3) ມາດຕະການທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ
ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ

4) ມາດຕະການທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ

(2) ບາງບາລີທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ
ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ

(3) ກິດຈະກຳທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ
ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງສຸດ

Pawos 57.

Upacara tawur kadi ring sor :

(1). Majeng ring Ida Bhatara patut :

1. Ngawentenang pemelisan Dewacili nangken duang warsa, saha nyejerang Ida Bhatara ring Bale Agung, kadulurin ilen-ilen manut drestane ring Desa Adat Kutuh.
2. Nglawad rikalaning sasih kadasa (kadi kecaping ajeng pawos 39 (4).1. (3).1.

(2). Upacara tawur manut dudonan :

1. Rikalaning Tilem Kasanga kawantenang Pangrupukan
2. Pecaruan manut genah luire :
 - Ring Desa genahnia ring paempatan Desa.
 - Ring lebu soang-soang krama manut arah-arah.

Pawos 58.

(1). Upacara Rahina Nyepi, nganutin catir pabratan kadi ring sor :

1. Amati Geni tan kengin maapi-api, sawawaning :
 - Sang madruwe rare dereng, mayusa tigang, sasih, ring genah rare inucap
 - Sang matepetin ring genah sang sunykan.
 - Sang nruwenang layon ring genah layon inucap, ls.
2. Mati karya tan weneng nyambut karya.
3. Mati lampah, tan kengin maelungan, sawawaning petilik desa mekadi hansip, prajuru, saha sang polih uak-uakan antuk ilikita pastika.
4. Mati lelangon, tan kengin maswara gora, lan maoneng-onengan.

(2). Prade mamurug brata Panyepian keni pamidanda manut pararem, kalaksanayang antuk petilik Desa miwah Hansip tur panendan inucap kaepah tiga, asiki ring Desa, kakalih ring pacalang miwah hansip.

(3). Riwus rahina nyepi kawastanin Ngembak Geni, mapiteges panglukaran yoga semadi, kadulurin antuk nywaka soang-soang krama Desa Adat Kutuh. Pinaka cihna pengawit icaka warsa.

SARGA V.
SUKERTA TATA PAWONGAN.

Palet 1.

Indik Pawiwahan.

Pawos 59.

- (1). Pawiwahan inggih punika patemoning purusa lawan pradana malarapan panunggalan kayun suka cita, maduluran upasaksi sekala niskala.
- (2). Pelaksanaan pawiwahan luire :
 1. Papadikan, kamanggala antuk pakurenan riyin.
 2. Ngrorod ngrangkat ngrorod dumun wawu kakerunayang.
 3. Nyeburin utawi kabawos nyantana, risampune kategepin upacara pamerasane.
- (3). Pidabdab sang pacang mawiwaha :
 1. Sampun manggeh daha taruna.
 2. Sangkaning pada rena utawi tan kapaksa.
 3. Manut kecaping Agama utawi tan gamya gamana.
 4. Prade pangambile tiosing Agama, kamanggala antuk banten sambutan.
- (4). Parabian inucaping ajeng taler mangda nganutin UU No. 1.warsa 1974. Saha PP No. 9 warsa 1975 miwah paswaran sane kamedalang antuk Gubernur Bali.
- (5). Sang mamurug kecaping ajeng prade manut tri pramana, patut :
 1. Tan nganutin angka (3).2 manawi kapelegandang, pengantene kengin kapalasang ; tur sang melaksana kadanda manut pararem.
 2. Tan manut kecaping Agama, kadanda manut perarem tur perabiane kapalasang.

Pawos 60.

- (1). Parabian sane kapatutang ring Desa Adat Kutuh manut kecap pawos 58 (1), risampune maka cihna :
 1. Pawidi widanan sanistane pabeya kalan.
 2. Kasaksiang antuk prajuru Desa lan prajuru Dinas Unjusan.
 3. Nawur prabeya upasaksi sapengangan lima kilo beras.

4. Kaungguhang ring pailikitaan tur katumusang ring Camat.
- (2). Pawiwahan kabawos tan patut :
 1. Natab upakara sangkaning papaksan.
 2. Sinalih tunggil tan rawuh miwah tan wenten ilikitania.
 3. Tan wenten saksi miwah ilikita.

Pawos 61.

Tatacaraning pawiwahan patut kadi ring sor :

- (1). Sapa sira ugi pacang ngwarangang pakula wargan patut masadok ring Prajuru sane pacang maritatas manut tan manut kecaping pawiwahan.
- (2). Palaksanaan pangrorodan :
 1. Reraman sangkan purusa ngwentenang panglukuan utawi duta sakirangnia kalih diri tan kengin kasep ring arahina, sajawaning ngarabil nglangkungin segara kengin kasepan jantos tigang rahina.
 2. Duta inucap tan kawenangang wong pakula wargan ring purusa.
 3. Yaning tan wenten panglukuan kengin kulawarga sang wadon nepak kulkul pacang netes saha kaenter antuk prajuru manut tatacara netes.
 4. Pagenahan antene tan kawenangang ring wewidangan banjarnia utawi ring pomahan kulawargania.
- (3). Pamargin pakurenan utawi penglukuan patut :
 1. Kamanggala antuk geng rena sinampura arep ring ajeng teraman sang wadon.
 2. Kaiguman ring pawirasan arep ring paswakan teraman sang ngidih saha dewasa pakerabannia.
 3. Taler kacihnayang mungging; kapurusan utawi prade sentana rajeg kajejerang patut ngalih anak lanang.
 4. Prade tan terima pakurenan kamanggih papadikan jantos ping tiga.

Pawos 62.

- (1). Piteges pawiwahan patut, sang lanang merabi adiri asapunika sawalikria, sajawaning wenten pasubaya utawi paetangang sewosan.
- (2). Prade wenten logika sanggraha, patut sang mobotang wadone, yan tan manut keni pamidanda manut pararem, turmaning ngupakara bobotan inucap saha mari angken sentana embasan bobotan inucap.

- (3). Prade wenten dati krama, paradara mamitra ngalang, sane kabawos ngawinayang cemer jagat Kutuh, wenang kasisipan manut pararem saha upecarannia.

Palet 2.

Indik nyapian.

Pawos 63.

- (1). Pawiwahan prasida kawusan malarapan antuk palas utawi padem.
- (2). Palas mapikuren riantukan silih tunggil lampus, mapiteges balu.
- (3). Palas parabian wenten sangkaning lila utawi, mawiwit wicara pracihna tan tumus suka citaning panuggalan idep sang alaki rabi kapiteges Nyapian.
- (4). Sang ayat palas maparabian patut atur supeksa pailikita ring sang rumawos utawi pengadilan Negeri wastu tinas apadang pamutusa kabawos Nyapian nglantur prajuru nyiarang kawentenania ring desa saha kakeniang pemedanda manut pararem.

Pawos 64.

- (1). Tatacaraning palas maparabian.
- (1). Sular palas maparabian, prade sinalih tunggil :
 1. Anasar laku.
 2. Wirasaning laku.
 3. Nangken mojar sinanggal wakpurusa.
 4. Matilar tan pasadok jantos enem sasih.
 5. Tan prasida adung malih.
- (2). Yaning wicarane katumusang antuk lanange, patut makasihna :
 1. Istri paradara utawi anasar lakunia.
 2. Istrine amandel sanggama jantos enem sasih.
 3. Istrine cedaangga, makadi ngraksa penyakit nglalahin, tan prasida tinambanana.
- (3). Prade wicarane katumusan antuk wadone, makasihna :
 1. Lanange dratikrama.
 2. Wandu.

- ១២ ឲ្យឆ្លើយតបបញ្ចប់ការងារឲ្យបានលឿន។
- (៦) ប្រយោជន៍ប្រយោជន៍ដល់សហគមន៍សហគ្រាស(៧) មិន(៨)៖
 ៣១ បញ្ជាក់ឲ្យបានលឿន។
- ១៣ ឆ្លើយតបបញ្ជាក់ឲ្យបានលឿន។
- (៧) ប្រយោជន៍ដល់សហគមន៍សហគ្រាស៖
 ៣១ គ្រប់ប្រការឲ្យបានលឿន។
 ១៤ ប្រយោជន៍ដល់សហគមន៍សហគ្រាសឲ្យបានលឿន។
 ១៥ ឆ្លើយតបបញ្ជាក់ឲ្យបានលឿន។

ប្រយោជន៍ ១៤៥

- ប្រយោជន៍ដល់សហគមន៍សហគ្រាស៖
 (៣) ឲ្យបានលឿនបំផុត។
 (៤) ឆ្លើយតបបញ្ជាក់ឲ្យបានលឿន។

ប្រយោជន៍ ១៤៦

- (៣) ឲ្យបានលឿនបំផុត។
 ៣១ ឲ្យបានលឿនបំផុត។
 ១៤ ឲ្យបានលឿនបំផុត។
- (៤) ឆ្លើយតបបញ្ជាក់ឲ្យបានលឿន៖
 ៣១ ឲ្យបានលឿនបំផុត។
 ១៥ ឲ្យបានលឿនបំផុត។
- ១៦ ឲ្យបានលឿនបំផុត។
 ១៧ ឲ្យបានលឿនបំផុត។
 ១៨ ឲ្យបានលឿនបំផុត។

3. Tan nyanggemin saha pangupa jiwa janten enem sasih.
- (4). Prade manut tri pramana sang mawicara inucaping angka (2) miwah (3) :
 1. Perabian kengin kapalasang.
 2. Keni pamidanda kehnia pengargan 50 kg. beras saha m. samsam ring Bale Agung.
- (5). Prade palase saking pada lila patut :
 1. Nawur prabeya upasaksi sami meparo.
 2. Ngupajiwa pratisantana manut swadharmaning guru rupaka.
 3. Katiwakin pamidanda manut angka (4). 2. ring ajeng.
- (6). Pamindanda panyapian kengin kamargiang risampun katiwakin pamutus antuk sang rumawos anut pawos 63 (4).

Pawos 65.

Prade riwekas sang palas adung malih, patut :

- (1). Ngalaksanayang pawiwahan malih anut pawos
- (2). Keni pamidanda nikel saking palase, yadiastun wit palase sangkaning pada lila.

Pawos 66.

- (1). Soang-soang balu manut pawongania kabinayang dados:
 1. Balu luh wit sentana (raja) mwah balu luh boya sentana.
 2. Balu lanang kapurusan miwah balu lanang nyeburin utawi boya sentana.
- (2). Swadharmaning balu inucap patut :
 1. Ngamanggehang patibrata.
 2. Ngwasayang waris, pangunakayan, tan kengin ngadol, ngadeang, makidihang.
 3. Sajawaning paloh kabebasan, saking pianak utawi kula warga pinih tampek prade ianak kantun alit.
 4. Kengin ngidih sentana, prade sampun wenten pidabdab sadurung sinalih tunggil lampus saha kabebasan antuk kula warga sinanggeh kapurusan.
 5. Kawenangang mawiwaha malih, parade sampun polih paigum saking ianak deha teruna utawi kulawarga kapurusan.

ហុហ្វាស៊ី ៤៧ ॥

(២៧) កាលសិរិយាត្រៃ ត្រូវបានបំបែក ៖

ក្រ ព្រះមហេសី ប្រមូលប្រមូល ៖

ក្ល បង្កើតសិរិយាត្រៃ ក្នុងសិរិយាត្រៃ ៖

ក្ល កាលសិរិយាត្រៃ ត្រូវបានបំបែក ៖ កាលសិរិយាត្រៃ ត្រូវបានបំបែក ៖ កាលសិរិយាត្រៃ ត្រូវបានបំបែក ៖

(២៨) យើងសិរិយាត្រៃ ត្រូវបានបំបែក ៖

(២៩) ប្រាណសិរិយាត្រៃ ត្រូវបានបំបែក ៖

ប្រាណសិរិយាត្រៃ ៖

ហិរិយាត្រៃ ៖

ហុហ្វាស៊ី ៤៨ ॥

(៣០) ប្រាណសិរិយាត្រៃ ត្រូវបានបំបែក ៖

(៣១) ប្រាណសិរិយាត្រៃ ត្រូវបានបំបែក ៖

(៣២) ប្រាណសិរិយាត្រៃ ត្រូវបានបំបែក ៖

ហុហ្វាស៊ី ៤៩ ॥

(៣៣) កាលសិរិយាត្រៃ ត្រូវបានបំបែក ៖

(៣៤) យើងសិរិយាត្រៃ ត្រូវបានបំបែក ៖

(៣៥) កាលសិរិយាត្រៃ ត្រូវបានបំបែក ៖

(៣៦) យើងសិរិយាត្រៃ ត្រូវបានបំបែក ៖

ហុហ្វាស៊ី ៥០ ॥

(៣៧) យើងសិរិយាត្រៃ ត្រូវបានបំបែក ៖

Pawos 67.

- (1). Balu sinanggeh tan pageh luire :
 1. Drati krama utawi paradara.
 2. Matilar saking pakubon tanpa sadok jantos nem sasih.
 3. Lempas ring swadharmaning balu, tan prasidha ngesehin solah maprewerti arep ring pituduh kula warga kapurusan.
- (2). Yening macihna kadi ajeng manut tri premana, kengin balu inucap tan polih upon waris.
- (3). Prade balu inucap pageh, katundung, oleh kula kapurusan patut polih pahan panguna kayan.

Palet 3.

Indik sentana.

Pawos 68.

- (1). Mungging sentana wenten kalih soroh, inggih punika pratisentana miwah sentana paperasan.
- (2). Parade parabian tan kapatut ngawetuang sentana, mangde tan kantung kawastanin babingat, yogya kamanngala antuk upakara pamrayascita.
- (3). Prade pawiwahane tan ngawetuang sentana, kengit ngidih sentana antuk upasaksi sekala niskala, kang singgeh sentana paperasan.

Pawos 69.

- (1). Nangkat sentana manut dudonan makasihna artaberana pamerasan saha sinaksiang sekala kalawan niskala.
- (2). Sapa sira ugi meras sentana patut mesadok ring prajuru sanistane asasih sadurung pamerasan.
- (3). Bendesa Adat patut nyiarang sawidangan desane, sang rumase tan lila mangde nyadokang masengker awulu sadurung pamerasan.
- (4). Sira Bendesa digelis mawosin, saha digelis mapica pamutus manut ring catur dresta saha pararem.

Pawos 70.

- (1). Paperasan ring Desa Adat Kutuh sinanggeh patut risamp in makasihna :

1. Widhi wedana.
 2. Sinaksiang dening prajuru desa utawi kelihan Dines, saha kakesiarang ring paruman.
 3. Wenten ilikita ngungguhang tata cara pemargin paperasan.
- (2). Sane patut kaperas angsen sentana kadi ring sor :
1. Jatma ma Agama Hindu.
 2. Kapernahang nedunang saking sang meras.
 3. Kula warga saking purusa, yan tan wenten kengin saking wadon parade taler tan wenten kengin sakita arepnia.
- (3). Kengin ngangkat sentana langkungan ring adiri, lanang utawi wadon.

Palet 4.

Indik Warisan.

Pawos 71.

- (1). Warisan inggih punika tatemian artaberana saha ayah-ayah ngupadi kasukertan sekala niskala, saking kaluhurania arep ring turunania.
- (2). Sinanggeh warisan luire :
 1. Due tengah, karang pomahan miwah pemerajan.
 2. Pungunakayan, tadtadan, jiwadana, lan utang piutang.
- (3). Wawu kengin kabawos warisan prade :
 1. Wenten sang mapiturun utawi pewaris.
 2. Wenten turunania utawi akhli waris.
 3. Wenten artabrana miwah tategenan marupa warisan leluhurnia.

Pawos 72.

- (1). Akhli waris luwire :
 1. Preti sentana saking purusa.
 2. Sentana rajeg.
 3. Sentana paperasan lanang utawi wadon.
- (2). Prade tan wenten kadi ring ajeng kang singgeh akhli waris luwire :

1. Turunan purusan pernah ngunggahang, makadi rerama misan mindon.
2. Turunan purusa pernah kasamping, mekadi kaponakan misan utawi mindon.

Pawos 73.

Swadharmaning akhli waris patut :

- (1). Nrima saha ngwasayang tatamian pahan saking; kaluhurannia, makadi ngrempon ngayah, pura saha pangupakan muwah panyelidihi ayah-ayah pawaris.
- (2). Ngabenang parawis saha nglanturang upacara ring pitara.

Pawos 74.

Pangepahan warisan manut sekadi ring sor :

- (1). Risampun liksanayang pitrayadnya lan utang-utang pawaris telas tinawur.
- (2). Para akhli waris polih pahan pada sangkaning pangunakayan.
- (3). Sinalih tunggil akhli waris ring ajeng kengin tan polih pahan, prade :
 1. Nilar sasananing agama.
 2. Alpaka guru.
 3. Sentana rajeg kesah mawiwaha muwah sentana nyeburin, soang-soang ka bawos ninggal kadaton.
- (4). Prade boya akhli waris kengin njuponin kewanten anut dudonan :
 1. Sentana wadon, selami durung kesah mawiwaha utawi alpaka guru, miwah prade logika sanggraha mawastu maderbe pianak tan kaangkenin antuk wong tuania. Kengin ngwaris pangunakayan sentana luh inucap kadi biange.
 2. Balu luh wiadin lanang nyeburin.
 3. Mulih deha wiadin teruna, riantukan ring pawiwahane pecak sampun ka bawos ninggal kadaton.
- (5). Pawaris kengin mapeweweh rikala maurip, pinaka :
 1. Jiwadana, tadtadan utawi bekel, maka cihna paweweh tetep ring ianak sane kesah mawiwaha.
 2. Pangupa jiwa paweweh padgatakala pawaris maka pa gupon kemawon.
 3. Pedum pamong / pedum raksa, pahan waris padgata kala, ngantos pedum jumenek saking pawaris arep

arep ring akhli waris.

Pawos 75.

- (1). Prade sejeroning pakule wargan wenten akhli waris langkungan ring adiri patut
 1. Kawentengang paigum indik pedum waris inucap.
 2. Yan tan praside katunasang tatimbang ring kertadesa, utawi Prajuru.
 3. Prade naler tan wenten prasidha ring kerta Desa nepasin, kengin nunasang ring sang rumawos mekadi Pengadilan Negeri.
- (2). Prade wenten karang kaputungan, wenang prajuru desa mawosin antuk nureksa sultur pakulawargan tur nyiarang mangda kapututania digelis nyeledihin karang inucap.
- (3). Semaliha risampun katureksa anut ring ajeng saha polih pewanengan jantos tigang sasih taler tan wenten kulawarga sanggup ngogahang karang inucap, wenang kadaut antuk desa makasarana upakara pengruakan anut dresta mwah mreteka/mitrayadnya sang lina pecak pangamong karang kaputungan inucap.

SARGA VI.

WICARA LAN PAMIDANDA.

Palet 1.

Pawos 76.

- (1). Sane wenang mawosan makadi mutusang wicara ring Desa, luwiri :
 1. Kelihan suka duka prade sang mawicara patunggilan bebanjaran.
 2. Bendesa Adat prade sang mawicara mabinayan banjar.
- (2). Prade sang mawicara tan cumpu ring tataran Kelihan suka duka mawosin, kengin nunas bebandingan ring Bendesa Adat.
- (3). Yan taler tan cumpu ring pamutus Bendesa Adat, kengin tumusang ring sang rumawos mekadi Pengadilan Negeri.

Pawos 77.

- (1). Sahanan kacorahan sakaluire miwah sane sinanggih nungkasin awig-awig, paswaran muwah pararem patut pramangke kabawosin tan nyantos pasadok.
- (2). Sejaba wicara kadi ajeng, patut nyantosang pasadok sang nunas bawos.

(២) បតិបទ្យាមច្ឆាយន្តិកាភ្នំនៃហិម្មវេទប្រែប្រួលក្នុងប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧
រាជធានី

បុត្រាវិញ្ញាណ

ហិម្មវេទប្រែប្រួល

បុត្រាវិញ្ញាណ

(៣) រាជធានីប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

(៤) បតិបទ្យាមច្ឆាយន្តិកាភ្នំនៃហិម្មវេទប្រែប្រួលក្នុងប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

(៥) ហិម្មវេទប្រែប្រួលក្នុងប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧
ហិម្មវេទប្រែប្រួលក្នុងប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

(៦) ក្នុងប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

៣១ ប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

៣២ ប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

៣៣ ប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

៣៤ ប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

៣៥ ប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

(៧) ក្នុងប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

បុត្រាវិញ្ញាណ

(៨) ក្នុងប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

(៩) ក្នុងប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

៣៦ ប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

៣៧ ប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

(១០) ក្នុងប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

(១១) ក្នុងប្រាសាទព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

- (3). Panepase mangda pastika nyantenang, iwang patut malarapan tri pramana, saha tan maren nepek ring catur dresta miwah Agama.

Palet 2.

Indik Pamidanda.

Pawos 78.

- (1). Desa utawi Banjar wenang niwakang pamidanda ring warga sane sisip.
- (2). Peniwak inucap kalaksanayang antuk Bendesa Adat utawi kelihan suka duka manut dudonan.
- (3). Agung alit pamidanda sor singgih manut ring kasisipan tan maren ngupadi dharma kawelas arsan, pinih ajeng makabuatan kasudamalan desane.
- (4). Bacakan Pamidanda luire :
 1. Danda arta miwah panikel-nikelnia.
 2. Rerampagan.
 3. Pangampura utawi nyewakaang kaiwangan.
 4. Upacara panyangaskara.
 5. Karareang makrama.
- (5). Jinah utawi artabrana pamidanda rumanjing druwen Desa utawi Banjar.

Pawos 79.

- (1). Rikala pawanengyan ngamedalang jinah pamidanda, papeson lan sakaluir, taler tan katawur keni panikel.
- (2). Risampun nikel mawaneng, asangkepan, tan wenten usaha nawur, wenang warga inucap karampag manut tatacara :
 1. Kalaksanayang antuk prajuru kamiletin antuk krama makehnia tigang diri.
 2. Lan wenang ngrampag barang sane patut inggilang manut Agama, tur mademang pangupa jiwa.
- (3). Bendesa miteketang mangda barang inucap gelis katebus sajeroning awuku, ring kutus rahina pacang kalelang.
- (4). Prade taler krama karampag inucap tan manut ngeselin salah maprewerti mawastu ipun sampun tan

saturut ring awig-awig Desa Adat Kutuh, wenang krama inucap, karareang manut pawos 16 angka (2) mwah (3) ring ajeng.

SARGA VII.

NGUWAH-NGUWUHIN AWIG-AWIG.

Pawos 80.

- (1). Nguwah-nguwuhin Awig-awig Desa puniki kalaksanayang antuk paruman desa.
- (2). Paruman inucap mangda kadasarin antuk pakarsan krama desa.
- (3). Pamutus bawos kadasarin antuk gilik saguluk utawi pararem.

Pawos 81.

Peparuman indik nguwah nguwuhin Awig-awig kadi ring ajeng, kengin kamedalang antuk Bendesa, Kelihan suka duka, yadiastun niri-niri miwah sinarengan.

SARGA VIII.

PAMUPUT.

Pawos 82.

- (1). Awig-awig puniki kawastanin Awig-awig Desa Adat Kutuh.
- (2). Awig-awig puniki kamargiang ngawit kararemin.

Pawos 83.

- (1). Sakaluring sane wenten saderengnia patut kaanutang ring sedaging Awig-awig puniki.
- (2). Sakaluir sane durung kabawos ring awig-awig puniki patut kalaksanayang tata cara sane sampun katah memargi kadulurin antuk pararem.

Pawos 84.

- (1). Awig-awig puniki kararemin duk rahina Soma Keliwon wara Krulut, Tang/ping 9, sasih Asadha, 1901 Çaka. Tanggal 4 Juni 1979 ring Banjar Petangan Kutuh.
- (2). Awig-awig puniki kalingga tanganin antuk Bendesa Kutuh, kasarengin antuk Kelihan suka duka saha kasaksinin olih Kelihan Dinas Banjar Petangan miwah Perbekel Desa Ungasan.

Pawos 85.

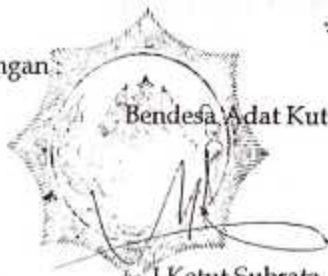
Awig-awig puniki kararemin rikala dina Soma Kliwon Wara Krulut, tang ping 9 sasih Asada, 1901, Saka warsa. Masehinya, tang 4 Juni 1979, ring Banjar Adat Petangan Kutuh, kalingga tanganin olih Bendesa Adat Kutuh, I Made Rigig, kasarengin olih Kelihan Suka Duka Desa Adat Kutuh, kasaksinin olih Kelihan Dinas Petangan, I Wayan Binder, Prabekel Desa Ungasan, duk punika I Wayan Numbreg.

Pawos 86.

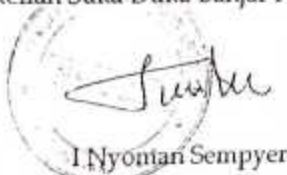
Mungging kesah pastika kararemin awig-awig puniki kadulurin upasaksi kaniskala, rikala Saniscara Umanis wara Watugunung, tang ping 3, marga sirah, Saka Warsa 1914. Masehinya, tang 28 Nopember 1992, magenah ring Pura Desa, Desa Adat Kutuh, upasaksinya kamanggala olih Ida Pedanda Gde, saking Griya Bajing Kesiman, Denpasar Timur. Kelihan Suka Duka sowang-sowang Banjar Adat ring Desa Adat Kutuh, pinaka saksi saking Guru Wisesa.

Pinaka saksi saha pamikukuh kalingga tanganin olih : Kelihan Dinas Petangan, Kutuh, Prabekel Desa Ungasan, Camat Kuta, muwah Bupati Badung.

Luir pengeligga tangan:

Bendesa Adat Kutuh
I Ketut Subrata

Kelihan Suka Duka Banjar Petangan

I Nyoman Sempyer

Kelihan Suka Duka Banjar Panti Giri

I Nyoman Roden

Kelihan Suka Duka Banjar Kaja Jati

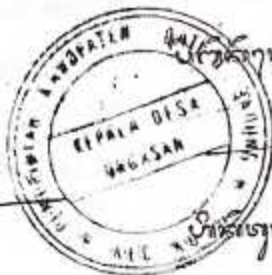

I Wayan Kondra

Kelihan Suka Duka Banjar Jaba Pura

I Wayan Rimpag

ប័ណ្ណសម្រេច

គ្រឹះស្ថានស្ថាបនា

អគ្គនាយកដ្ឋានស្ថាបនា

ហិបបេតិកភណ្ឌ

អគ្គនាយកដ្ឋានស្ថាបនា

អគ្គនាយកដ្ឋានស្ថាបនា

អគ្គនាយកដ្ឋានស្ថាបនា

អគ្គនាយកដ្ឋានស្ថាបនា

អគ្គនាយកដ្ឋានស្ថាបនា

Pinaka Saksi :

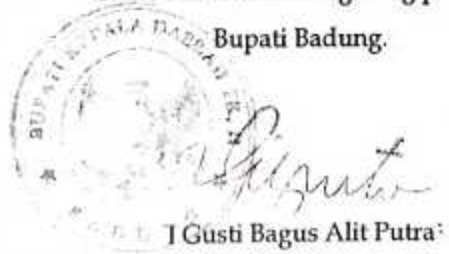
Kelihan Dinas Banjar Petangan
Perbekel Desa Ungasan
I Wayan Setang
I Gusti Sore
Camat Kuta.
Drs: Gede Nurjaya

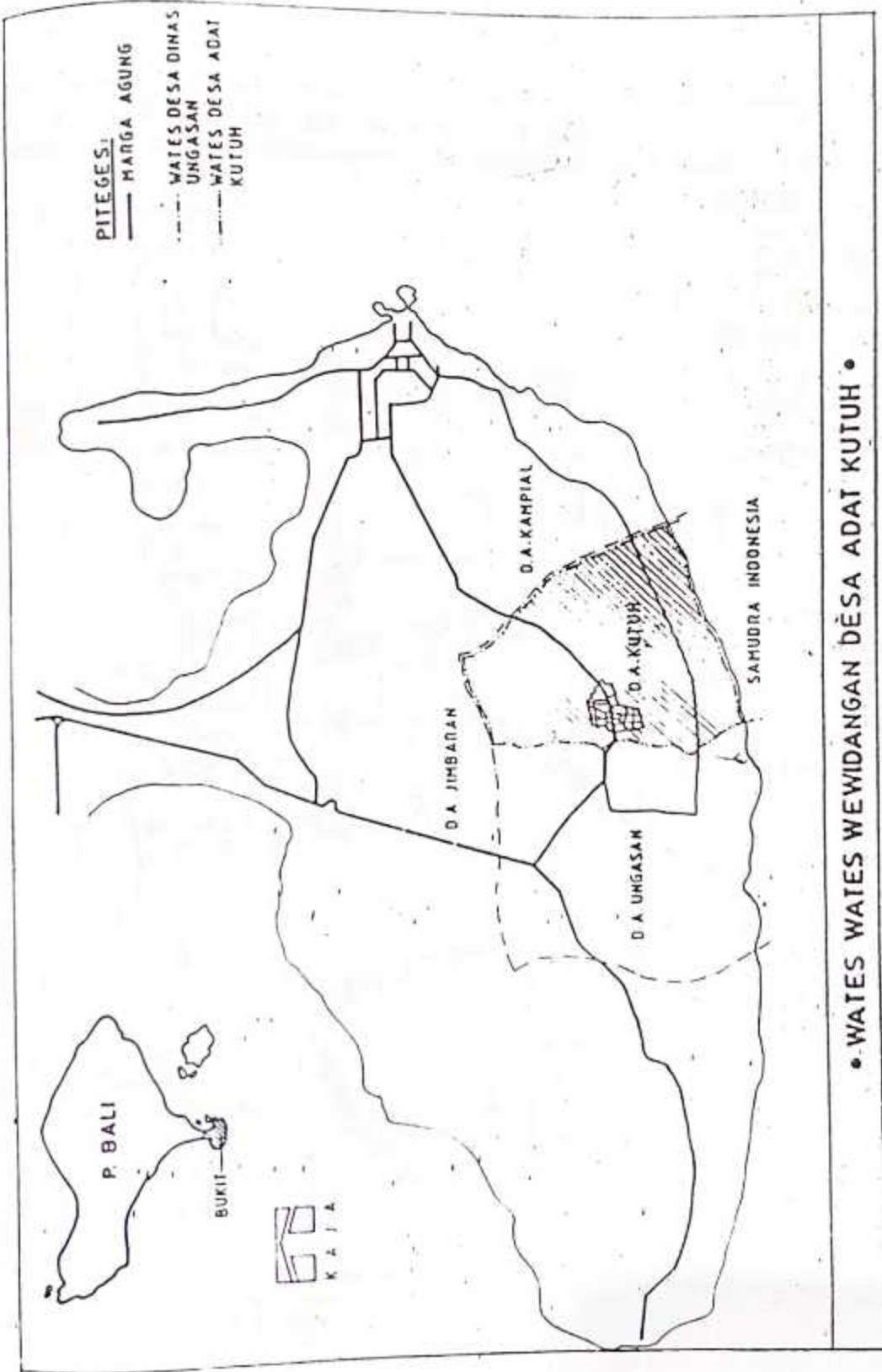

Same mikukuhin awig-awig puniki;

Bupati Badung.

I Gusti Bagus Alit Putra

• WATES WATES WEWIDANGAN DESA ADAT KUTUH •

